

PROCEDURA RECUNOAȘTERII ȘI EXECUTĂRII HOTĂRĂRIILOR ARBITRALE STRĂINE

Diana PĂTRAȘCU-DUMA

Rezumat: În materia recunoașterii și executării hotărârilor arbitrale străine se relevă cel mai pregnant în ce limită procedura arbitrajului internațional este dependentă de sistemele naționale de drept. De-a lungul timpului s-a urmărit realizarea unei uniformizări a recunoașterii și executării hotărârilor arbitrale străine în cea mai mare parte a statelor, operațiune care ar permite circulația transnațională a hotărârilor arbitrale fără dificultăți, ar asigura posibilitatea ca o hotărâre arbitrală să treacă din țara unde a fost pronunțată într-un alt stat, de primire, unde ea este susceptibilă de recunoaștere și executare în virtutea unor norme juridice. Pentru ca o hotărâre să fie eficientă trebuie să existe mijloacele necesare punerii ei în executare, iar aceste mijloace trebuie să existe la nivel internațional și nu doar în statul de origine.

Jurisprudența demonstrează că hotărârile arbitrale sunt invocate în străinătate mult mai frecvent decât cele judecătorești, situație explicabilă datorită diferențelor existente între regulile care guvernează competența instanțelor judecătorești și prevederile care reglementează procedura arbitrajului în litigiile cu elemente de extraneitate.

Hotărârile pronunțate de organe ale arbitrajului internațional pot să producă în România efectele admise de dispozițiile dreptului român comun sau de convențiile internaționale bilaterale ori multilaterale pe care țara noastră le-a ratificat sau la care a aderat.

Cuvinte cheie: hotărâri arbitrale, arbitraj internațional

Title: Procedure for the Recognition and Execution of Foreign Arbitration Judgments

Abstract: As regards to the recognition and enforcement of foreign arbitral awards, the most important is the extent to which the international arbitration procedure depends on the national legal systems. Over the years, it has been sought to achieve uniformity in the recognition and enforcement of foreign arbitration judgments in most of the states, an operation that would allow the transnational circulation of arbitration awards without difficulty, and would ensure the possibility that an arbitration award passes from the country where it has been pronounced to

another receiving state where it is susceptible to recognition and enforcement by virtue of legal rules. For a decision to be effective, there must be means at the international level and not only in the state of origin. Jurisprudence demonstrates that arbitration awards are relied on abroad more frequently than judiciary, which is explicable due to the differences between the rules governing the jurisdiction of the courts and the provisions governing the arbitration procedure in disputes with extraneous elements. Decisions made by international arbitration bodies may produce in Romania the effects admitted by the provisions of the Romanian common law or the bilateral or multilateral international conventions our country has ratified.

Keywords: *international arbitration, foreign states*

La fel ca și în domeniul hotărârilor judecătorești străine, și în cazul hotărârilor arbitrale, eficacitatea internațională a acestora este supusă condiției recunoașterii în prealabil a acestei hotărâri de către instanța statului unde urmează să fie invocată.

În ipoteza în care se pune problema valorificării prin executare silită a unei pretenții cuprinsă în hotărârea arbitrală este indispensabilă și încuviințarea executării. Legiuitorul are în vedere, în acest caz, ipoteza în care hotărârea nu se execută de bunăvoie.

Astfel, putem reține că și în situația hotărârilor arbitrale străine, la fel ca în cazul hotărârilor străine vizate de art. 1.094 NCPC, legiuitorul reglementează trei efecte pe care o hotărâre arbitrală străină le poate produce pe teritoriul României, și anume: autoritatea de lucru judecat, ca urmare a recunoașterii judiciare a acesteia¹; forța executorie, ca urmare a parcurgerii procedurii judiciare de exequatur² și forța probantă, independent de parcurgerea vreunei proceduri de recunoaștere sau de exequatur³.

Deși efectele pe care le pot produce în țara noastră cele două categorii de hotărâri există totuși și diferențe de regim juridic.

Astfel, remarcăm că dispozițiile legale cuprinse în dreptul Uniunii Europene nu sunt incidente în ceea ce privește materia efectelor sentințelor arbitrale străine, domeniul arbitrajului fiind exceptată în mod expres din sfera de aplicare Regulamentului (UE) nr. 1215/2012⁴.

---

¹ art. 1.126-1.131 și art. 1.133 NCPC

² art. 1.126-1.131 și art. 1.133 NCPC

³ art. 1.132 NCPC

⁴ art. 1 par. 2 lit. d) din Regulament

Regimul juridic al hotărârilor arbitrale străine va fi, fie cel consacrat prin Convenția pentru recunoașterea și executarea sentințelor arbitrale străine, adoptată la New York la 10 iunie 1958⁵, fie cel statuat în legislația noastră internă, reglementat de art. 1.126 și urm. NCPC.

De asemenea, putem preciza că, indiferent de sistemul juridic incident, reglementarea are un caracter unitar în ceea ce privește recunoașterea și încuviințarea executării sentințelor arbitrale străine neexistând vreo diferență sub aspectul determinării competenței, al motivelor de refuz sau al procedurii de judecată⁶.

În plus, indiferent de instrumentul juridic aplicabil, recunoașterea sentințelor arbitrale străine este, în toate situațiile judiciare, în vreme ce, în cazul hotărârilor judecătorești recunoașterea poate opera în unele ipoteze de drept⁷.

În acord cu prevederile art.1127 NCPC, „ Cel care se prevalează de o hotărâre arbitrală străină poate solicita numai recunoașterea acesteia pentru a invoca autoritatea de lucru judecat sau, când nu este adusa la îndeplinire în mod voluntar, încuviințarea executării silite pe teritoriul României”. Astfel, raportat la interesul părții care dorește să se folosească de o hotărâre arbitrală străină pe teritoriul României, cele două cereri, cea de recunoaștere, respectiv cea de executare, pot fi formulate simultan sau succesiv.

---

⁵ În acord cu rezerva formulată de România prin instrumentul de aderare, Convenția de la New York se aplică, de regulă, cu privire la recunoașterea și executarea sentințelor arbitrale pronunțate în alte state contractante; prin excepție, Convenția este aplicabilă și în cazul sentințelor arbitrale pronunțate în state necontractante, dar numai pe baza reciprocității stabilite prin înțelegere între părți

⁶ În cazul hotărârilor străine, consacrate prin art. 1.094 NCPC, legiuitorul reglementează în Titlul III al Cărții a VII-a în mod diferențiat, în două capitole distincte, recunoașterea, respectiv încuviințarea executării acestora.

⁷ Potrivit art.1095 NCPC « Hotărârile straine sunt recunoscute de plin drept în România, dacă se referă la statutul personal al cetățenilor statului unde au fost pronunțate sau dacă, fiind pronunțate într-un stat tert, au fost recunoscute mai întâi în statul de cetățenie al fiecărei parti ori, în lipsa de recunoaștere, au fost pronunțate în baza legii determinate ca aplicabile conform dreptului internațional privat român, nu sunt contrarii ordinii publice de drept internațional privat român și a fost respectat dreptul la apărare ».

Dacă partea interesată optează inițial doar pentru recunoașterea hotărârii arbitrale străine, iar aceasta nu este adusă la îndeplinire în mod voluntar, poate fi solicitată și încuviințarea executării.

În acord cu dispozițiile art.11267 alin 2 NCPC, întocmai ca în cazul hotărârilor străine vizate de art. 1.094 NCPC, recunoașterea unei sentințe arbitrale străine poate fi solicitată nu numai pe cale principală, instanței prevăzute de art. 1.127 NCPC, ci și pe cale incidentală, instanței sesizate cu un proces având un alt obiect, în cadrul căruia s-ar ridica excepția autorității de lucru judecat sau o altă chestiune prealabilă întemeiată pe acea sentință arbitrală străină⁸.

Prin intermediul normei de trimitere consacrată în alin.3 al art. 1127 NCPC⁹, legiuitorul a statuat regula conform căreia promovarea unei cereri de recunoaștere a unei sentințe arbitrale străine este inclusă de legiuitor între cazurile de întrerupere a cursului prescripției dreptului de a obține executarea silită, astfel cum sunt reglementate de art. 709 NCPC.

Cererea de recunoaștere sau, după caz, de încuviințare a executării în România a unei hotărâri arbitrale străine are natura juridică a unei cereri de chemare în judecată, astfel încât trebuie respectate cerințele reglementate de legiuitor pentru aceasta în cuprinsul art. 194 NCPC¹⁰.

---

⁸ Art. 1.127 alin. 2 coroborat cu art. 1.099 alin. 3 NCPC

⁹ Conform articolului menționat, “dispozițiile art. 1.101 se aplica în mod corespunzător. Cererea de recunoaștere a hotărârii străine întrerupe prescripția dreptului de a obține executarea silită ».

¹⁰ Conform articolului menționat, « cererea de chemare în judecată va cuprinde: a) numele și prenumele, domiciliul sau reședința părților ori, pentru persoane juridice, denumirea și sediul lor. De asemenea, cererea va cuprinde și codul numeric personal sau, după caz, codul unic de înregistrare ori codul de identificare fiscală, numărul de înmatriculare în registrul comerțului sau de înscriere în registrul persoanelor juridice și contul bancar ale reclamantului, precum și ale pârâtului, dacă părțile posedă ori li s-au atribuit aceste elemente de identificare potrivit legii, în măsura în care acestea sunt cunoscute de reclamant. Dispozițiile art. 148 alin. (1) teza a II-a sunt aplicabile. Dacă reclamantul locuiește în străinătate, va arăta și domiciliul ales în România unde urmează să i se facă toate comunicările privind procesul; b) numele, prenumele și calitatea celui care reprezintă partea în proces, iar în cazul reprezentării prin avocat, numele, prenumele acestuia și sediul profesional. Dispozițiile art. 148 alin. (1) teza a II-a sunt aplicabile în mod corespunzător. Dovada calității de reprezentant, în forma prevăzută la art. 151, se va alătura cererii; c) obiectul cererii și valoarea lui,

În plus, în acord cu dispozițiile art.1128 NCPC, cererea de recunoaștere respectiv de încuviințare a executării în România a unei sentințe arbitrale străine, trebuie însoțită de hotărârea arbitrală și convenția de arbitraj, în original sau în copie, care sunt supuse supralegalizării în condițiile prevăzute la art. 1.093 NCPC. Dacă documentele anterior enunțate nu sunt redactate în limba română, solicitantul trebuie să prezinte și traducerea acestora în limba română, certificată de conformitate.

Așadar, în vederea probării cererii, cel interesat trebuie să atașeze cererii următoarele hotărârea arbitrală străină și convenția arbitrală¹¹, în original sau în copie, care sunt supuse supralegalizării în condițiile prevăzute la art. 1.093 NCPC.

Dispozițiile art. 1093 alin 1 și 2 NCPC consacră regula supralegalizării unor acte publice întocmite sau legalizate de o autoritate străină sau de un agent public străin, pe cale administrativă ierarhică în statul de origine și apoi de misiunea diplomatică sau oficiul consular român,

---

după prețuirea reclamantului, atunci când acesta este evaluabil în bani, precum și modul de calcul prin care s-a ajuns la determinarea acestei valori, cu indicarea înscrisurilor corespunzătoare. Pentru imobile, se aplică în mod corespunzător dispozițiile art. 104. Pentru identificarea imobilelor se vor arăta localitatea și județul, strada și numărul, iar în lipsă, vecinătățile, etajul și apartamentul, precum și, când imobilul este înscris în cartea funciară, numărul de carte funciară și numărul cadastral sau topografic, după caz. La cererea de chemare în judecată se va anexa extrasul de carte funciară, cu arătarea titularului înscris în cartea funciară, eliberat de biroul de cadastru și publicitate imobiliară în raza căruia este situat imobilul, iar în cazul în care imobilul nu este înscris în cartea funciară, se va anexa un certificat emis de același birou, care atestă acest fapt;d) arătarea motivelor de fapt și de drept pe care se întemeiază cererea; e) arătarea dovezilor pe care se sprijină fiecare capăt de cerere. Când dovada se face prin înscrisuri, se vor aplica, în mod corespunzător, dispozițiile art. 150. Când reclamantul dorește să își dovedească cererea sau vreunul dintre capetele acesteia prin interogatoriul pârâtului, va cere înfățișarea în persoană a acestuia, dacă pârâtul este o persoană fizică. În cazurile în care legea prevede că pârâtul va răspunde în scris la interogatoriu, acesta va fi atașat cererii de chemare în judecată. Când se va cere dovada cu martori, se vor arăta numele, prenumele și adresa martorilor, dispozițiile art. 148 alin. (1) teza a II-a fiind aplicabile în mod corespunzător; f) semnătura”.

¹¹ Aceasta din urmă, pentru a dovedi competența tribunalului arbitral care a pronunțat hotărârea

pentru certificarea autenticității semnăturilor și sigiliului aplicate pe acestea. Supralegalizarea pe cale administrativă este supusă procedurii stabilite de statul de origine al actului, urmata de supralegalizarea efectuată fie de către misiunea diplomatică română sau oficiul consular român din acest stat, fie de către misiunea diplomatică sau oficiul consular în România ale statului de origine și, în continuare, în oricare dintre cele două situații, de către Ministerul Afacerilor Externe¹².

Prin excepție, consacrată de alin 3 al aceluiași articol, scutirea de supralegalizare este permisă în temeiul legii, al unui tratat internațional la care România este parte sau pe baza de reciprocitate. Scutirea poate fi totală sau parțială¹³.

Art. 1.128 alin. (1) NCPC nu precizează în mod expres dacă necesitatea respectării cerințelor prevăzute în art. 1093 NCPC se aplică atât în cazul hotărârii arbitrale cât și în cazul convenției arbitrale.

În doctrină, s-a exprimat opinia potrivit căreia, „în raport cu finalitatea acestei din urmă prevederi legale, certificarea autenticității semnăturilor și sigiliului, este evident că, în principiu, numai hotărârea arbitrală va fi supusă acestei proceduri, întrucât numai aceasta reprezintă un act oficial străin. În schimb, convenția arbitrală, având o natură contractuală¹⁴ și neimplicând, de regulă, intervenția unei autorități, nu va fi supusă, în principiu, dispozițiilor art. 1.093 NCPC”¹⁵.

Prin excepție, în cazul în care convenția arbitrală a îmbrăcat, potrivit legii aplicabile, o anumită formă solemnă, implicând concursul unei

---

¹² Potrivit art.1093 alin (4) NCPC “Supralegalizarea actelor întocmite sau legalizate de instanțele române se face, din partea autorităților române, de către Ministerul Justiției și Ministerul Afacerilor Externe, în această ordine”

¹³ O asemenea scutire parțială este instituită prin Convenția cu privire la suprimarea cerinței supralegalizării actelor oficiale străine, adoptată la Haga la 5 octombrie 1961, convenție care impune apostilarea actelor oficiale străine ce intră sub incidența sa”.

¹⁴ Pentru validitatea convenției arbitrale este consacrată, de regulă, simpla formă scrisă, conform art. II din Convenția de la New York (1958), respectiv art. 1.113 alin. (1) NCPC

¹⁵ V.M.Ciobanu, M.Nicolae, *Noul Cod de Procedura Civilă. Comentat și adnotat*, Editura Universul Juridic, București, 2016, vol II, p.1772

autorități sau al unui funcționar public¹⁶, aceasta dobândește caracterul de act oficial străin, prevederile art. 1.093 NCPC devenind aplicabile.

Totodată, solicitantul trebuie să anexeze la cerere traduceri în limba română, certificate pentru conformitate, ale hotărârii arbitrale și ale convenției arbitrale.

Unii autori au apreciat că sintagma „certificată de conformitate”, consacrată de legiuitor în cuprinsul art. 1.128 alin. 2 NCPC, „este inadecvată, putând sugera ideea că o simplă traducere efectuată de către parte este suficientă din perspectiva dispoziției legale analizate. O asemenea concluzie, ce ar putea fi întemeiată pe dispozițiile art. 150 alin. (2) NCPC, potrivit cărora certificarea pentru conformitate se face de către parte, ar fi, din perspectiva noastră, eronată, pentru următoarele motive, și anume: art. 150 alin. (2) NCPC se referă la certificarea de către parte a copiilor de pe înscrisuri, iar nu a traducerilor acestor înscrisuri; art. 150 alin. (4) NCPC impune ca, în cazul înscrisurilor redactate într-o limbă străină, la dosar să fie depuse copii certificate [în condițiile art. 150 alin. (2) NCPC, adică de către parte], însoțite de traducerea legalizată efectuată de un traducător autorizat;

Art. 1.100 alin. (2) NCPC impune ca, la cererea de recunoaștere a unei hotărâri străine (în sensul art. 1.094 NCPC), să se anexeze înscrisurile enumerate la alin. (1) din acest text legal, supralegalizate, însoțite de traducerea autorizată a acestora, și nu există vreo rațiune pentru ca, în cazul cererii de recunoaștere sau încuviințare a executării unei sentințe arbitrale străine, soluția să fie diferită”¹⁷.

În acord cu dispozițiile art. 3 din Convenția de la New York procedura de exequatur este supusă legislației statului unde are loc urmărirea silită. Potrivit prevederilor articolului anterior menționat din Convenția de la New York, fiecare dintre statele contractante va recunoaște autoritatea unei sentințe arbitrale și va acorda executarea acestei sentințe conform regulilor de procedură în vigoare pe teritoriul unde sentința este invocată. Pentru recunoașterea sau executarea sentințelor arbitrate cărora se aplică convenția nu vor fi impuse condițiuni mult mai riguroase, nici cheltuieli de judecată mult mai ridicate decât acelea care sunt impuse pentru recunoașterea sau executarea sentințelor arbitrale naționale.

---

¹⁶ Spre exemplu, potrivit art. 548 alin. (2) NCPC, în cazul în care convenția arbitrală se referă la un litigiu legat de transferul dreptului de proprietate și/sau de constituirea altui drept real asupra unui bun imobil, convenția trebuie încheiată în formă autentică notarială, sub sancțiunea nulității absolute.

¹⁷ V.M.Ciobanu, M.Nicolae, op.cit., vol II, p.1773

În dreptul nostru, în ceea ce privește competența materială și teritorială a instanței de a soluționa cererea de recunoaștere și executare a unei hotărâri arbitrale străine, legiuitorul a făcut precizarea expresă în art.1126 NCPC ca astfel de cereri se promovează în fața tribunalului în circumscripția căruia se află domiciliul sau, după caz, sediul celui căruia i se opune respectiva hotărâre arbitrală¹⁸, iar în caz de imposibilitate de stabilire a tribunalului anterior menționat, competența aparține Tribunalului București¹⁹.

Din analiza articolului 1126 NCPC, rezulta că legiuitorul nu a menținut competență diferențiată în funcție de obiectul cererii, consacrată în cazul hotărârilor judecătorești străine prin art. 1.099 și art. 1.103 NCPC, optând pentru o unică competență recunoscută în favoarea tribunalului în circumscripția căruia se află domiciliul sau, după caz, sediul celui căruia i se opune respectiva hotărâre arbitrală, indiferent ca se solicită recunoașterea pe cale principală sau încuviințarea executării sentinței arbitrale străine.

În doctrina s-a exprimat opinia potrivit căreia, „era preferabilă o soluție unitară, neexistând vreo rațiune care să justifice o diferență de tratament între sentințele arbitrale străine vizate de art. 1.124 NCPC și hotărârile străine la care se referă art. 1.094 NCPC (*ubi eadem est ratio, ibi eadem solutio esse debet*)”²⁰.

Legiuitorul a omis să menționeze în cuprinsul art.1126 NCPC instanța competentă să soluționeze o cerere de recunoaștere a unei sentințe arbitrale străine, dacă o astfel de solicitare este promovată pe cale incidentală.

Apreciem că, pentru identitate de rațiuni, sunt aplicabile prevederile art. 1.099 alin. 3 NCPC, potrivit cărora competența revine instanței sesizate cu un proces având un alt obiect, în cadrul căruia s-ar ridica excepția

---

¹⁸ Soluția consacrată de legiuitor prin art. 1.126 NCPC reprezintă o aplicație a dispozițiilor art. 95 pct. 1 și art. 107 NCPC, care consacră competența de drept comun a tribunalului de la domiciliul pârâtului

¹⁹ Soluția este în acord cu cea statuată de legiuitor în art. 1.072 alin. (2) NCPC, conform căreia, în cazul în care jurisdicția română este competentă internațional, potrivit Cărții a VII-a din Noul Cod de procedură civilă, să soluționeze litigiul, fără a se putea însă determina instanța îndreptățită din punct de vedere teritorial să judece cauza, atribuie competența teritorială tot Tribunalului București, sub condiția ca acesta să fie competent și din punct de vedere material

²⁰ V.M.Ciobanu, M.Nicolae, *op.cit.*, vol II, p.1770

autorității de lucru judecat sau o altă chestiune prealabilă întemeiată pe acea sentință arbitrală străină.

Cererea de recunoaștere formulată pe cale principală sau de cea de încuviințare a executării a hotărârii arbitrale străine se soluționează prin hotărâre dată cu citarea părților. În temeiul dispozițiilor art. 1.131 alin. (2) NCPC, procedura de control poate fi necontradictorie, adică cererea poate fi soluționată fără citarea părților dacă din hotărâre rezultă că pârâtul a fost de acord cu admiterea acțiunii.

Dispozițiile art.1131 NCPC nu sunt aplicabile în cazul în care cererea de recunoaștere a unei sentințe arbitrale străine se formulează pe cale incidentală, potrivit dispozițiilor art. 1.127 alin. (2) NCPC, devenind incidente regulile procedurale aplicabile procesului în care aceasta este formulată.

Așadar, cererea de recunoaștere pe cale principală, respectiv cererea de încuviințare a executării silite a hotărârii arbitrale străine se soluționează în cadrul unei proceduri de judecată care are un caracter contencios²¹, desfășurată în contradictoriu²² cu pârâtul din procesul soluționat de instanța străină prin această hotărâre și care refuză să o recunoască sau să o execute în mod voluntar.

Legiuitorul consacră și o excepție, și anume permite soluționarea cererii de recunoaștere, respectiv încuviințare a executării fără citarea părților dacă din hotărârea străină rezultă că pârâtul a fost de acord cu admiterea acțiunii. Într-o asemenea ipoteză nu va avea loc o recunoaștere de drept a hotărârii arbitrale străine, ci instanța națională va verifica cerințele impuse de legiuitor prin art. 1.125 NCPC. S-a apreciat în doctrina ca în cazul vizat de art. 1.131 alin. (2) NCPC, nu vor putea fi analizate impedimentele prevăzute de art. 1.129 NCPC, întrucât, potrivit acestui ultim text legal, sarcina de a proba existența acestora aparține exclusiv pârâtului²³.

Instanța sesizată cu o cerere de recunoaștere, respectiv de încuviințare a executării unei hotărâri arbitrale străine nu poate examina hotărârea arbitrală pe fondul diferendului.

---

²¹ A se vedea, în acest sens, C. Jura, *Executarea hotărârilor arbitrale străine din domeniul sportului pe teritoriul României*, R.R.E.S. nr. 3/2014, p. 66

²² Citarea paratului are loc în conformitate cu prevederile art. 153 și ale art. 201 alin. (4) NCPC.

²³ V.M.Ciobanu, M.Nicolae, *op.cit.*, vol II, p.1780

Principiul neexaminării pe fond a hotărârii arbitrale stă la baza cooperării judiciare internaționale și reprezintă o aplicație a regulii consacrată în art. 1.098 NCPC.

Această regulă este o consecință a respectării jurisdicției străine și, implicit, a suveranității statului străin, nepermițând transformarea cererii de recunoaștere, respectiv de încuviințare a unei sentințe arbitrale străine într-o cale de atac prin care hotărârea străină ar putea fi desființată sau modificată.

Verificarea de către instanță a cerințelor cu privire la eficacitatea internațională a hotărârii arbitrale, în acord cu dispozițiile art. 1.125 și art. 1.129 NCPC nu reprezintă o examinare pe fond a pricinii. Doar în acest fel se pot valoriza prevederile art. 1.125 și art. 1.129 NCPC cu privire la condițiile de regularitate ce vor fi verificate și cenzurate de instanța sesizată cu o cerere de recunoaștere, respectiv de încuviințare a executării unei hotărâri arbitrale străine.

În cazul în care ar fi identificate unele dintre impedimentele consacrate de legiuitor în art. 1.129 NCPC, instanța română nu va putea însă interveni asupra fondului hotărârii străine, ci singura măsură ce ar putea fi dispusă de către instanța română, ar fi aceea a refuzului recunoașterii/încuviințării executării sentinței arbitrale străine.

Conform prevederilor art. 1.130 NCPC „Tribunalul poate suspenda judecarea recunoașterii și executării hotărârii arbitrale străine dacă anularea ori suspendarea acesteia este solicitată autorității competente din statul unde a fost pronunțată sau din statul după legea căruia a fost pronunțată”.

Această prevedere este strâns legată de dispozițiile art. 1.129 lit. f) NCPC, conform cărora anularea sau suspendarea hotărârii arbitrale de către o instanță a statului în care sau potrivit legii căruia aceasta a fost pronunțată constituie un impediment la recunoașterea/încuviințarea executării acesteia în România. Per a contrario, promovarea cererii de suspendare sau de anulare nu este de natură să împiedice recunoașterea ori încuviințarea executării în România, fiind posibilă situația în care, după parcurgerea procedurii prevăzute de Capitolul II din Titlul IV al Cărții a VII-a a NCPC, hotărârea arbitrală să fie desființată sau suspendată.

Pentru prevenirea producerii unei situații de tipul celei expuse mai sus, legiuitorul a reglementat în cuprinsul art. 1.130 NCPC posibilitatea suspendării judecării cererii de recunoaștere/încuviințare a executării atunci când o cerere de anulare sau de suspendare a hotărârii arbitrale a fost formulată în statul în care sau potrivit legii căruia respectiva hotărâre a fost pronunțată.

În același sens, în sistemul Convenției de la New York, numai anularea sau suspendarea sentinței justifică refuzarea exequaturului; cererea de anulare ori de suspendare poate să determine amânarea acordării exequaturului sau ea poate să nu aibă efecte asupra recunoașterii și executării sentinței în statul solicitat în ultima ipoteză există, firește, riscul ca o sentință arbitrală învestită cu formulă executorie în țara solicitată să fie ulterior anulată în statul unde s-a desfășurat arbitrajul. Această dificultate se rezolvă potrivit reglementărilor legale din țara solicitată²⁴.

Prin aceasta reglementare se evită pronunțarea unei hotărâri ce nu poate fi adusă la îndeplinire sau a cărei executare nu poate fi întoarsă. Apreciem, alături de alți autori²⁵, ca, cerințele care vizează stabilirea existenței și a caracterului definitiv al sentinței arbitrale nu mai pot să fie

---

²⁴ În dreptul comparat, stăruie controversa asupra problemei de a ști dacă o sentință arbitrală anulată în statul unde a fost dată ar putea sau nu să fie investită cu formulă executorie în altă țară. Conform normelor din dreptul intern, având în vedere regula dreptului mai favorabil instituită prin art. VII din Convenția de la New York, în contextul analizat, regula de la art. VII din convenție a fost socotită ca fiind stipulată în mod imprudent, în acest sens, a se vedea E. Robine, *L'evolution de l'arbitrage commercial internațional ces dernieres annees (1990-1995)*, în *Revue de droit des affaires internationales*, 1996, nr 2, p 158.) În principiu, nu este exclus ca o sentință arbitrală care a fost anulată într-un stat să fie apoi recunoscută și executată în altă țară. Articolul VII al Convenției de la New York nu interzice, dar nici nu consacră o atare soluție. În jurisprudenta franceză și în cea belgiană s-a admis acordarea exequatur-ului pentru sentințe arbitrale care fuseseră anulate în statul unde se fixase sediul arbitrajului. A se vedea, privitor la consecințele anulării unei sentințe arbitrale în străinătate în etapa recunoașterii și executării ei în Franța, Ph. Fouchard, *La portee internationale de l'annulation de la sentence arbitrale dans son pays d'origine*, în *Rev. arb.*, 1997, p. 331 și urm.; E. Gaillard, *L'execution des sentences annules dans leur pays d'origine*, în *Clunet*, 1998, p 648 și urm.). Curtea de Casație a Franței a statuat, referitor la o sentință arbitrală dată în Elveția, că aceasta era o sentință internațională a cărei existență nu era pusă la îndoială de anularea ei în statul unde a avut loc arbitrajul, iar recunoașterea sentinței în Franța nu era contrară ordinii publice internaționale (Decizia Curții de Casație din 23 martie 1994, în *Rev. arb.*, 1994. p. 327.)

²⁵ I. Deleanu, V.Mitea, S. Deleanu, *Tratat de procedura civila*, Editura Universul Juridic, Bucuresti, 2013, vol III, p.857

îndeplinite în litera și spiritul lor pentru investirea acesteia cu formulă executorie, în ipoteza în care sentința arbitrală nu mai există în țara unde a avut loc arbitrajul, iar, în cauza dedusă judecării, pretențiile părților vor fi tranșate printr-o altă hotărâre.

Observăm că suspendarea are caracter facultativ, oportunitatea dispunerii acestei masuri fiind apreciată de instanță în funcție de previzibilitatea ca hotărârea să fie anulată sau suspendată în statul unde a fost pronunțată, respectiv în statul după legea căruia a fost pronunțată.

Pentru protejarea interesului reclamantului, art. 1.130 alin. (2) NCPC permite obligarea pârâtului care solicită suspendarea soluționării cererii de recunoaștere, respectiv de încuviințare a executării sentinței arbitrale străine la plata unei cauțiuni²⁶.

Conform dispozițiilor exprese ale art. 1.131 alin. 1 NCPC, împotriva hotărârii prin care a fost soluționată, pe cale principală, cererea de recunoaștere și/ sau încuviințare a executării unei sentințe arbitrale străine poate fi promovată doar calea de atac a apelului.

Aceasta prevedere legală este diferită de prevederile art. 1.102 NCPC, în temeiul cărora hotărârea prin care a fost soluționată, pe cale principală, cererea de recunoaștere a hotărârii străine este supusă atât apelului, cât și recursului.

Încheierea interlocutorie care se pronunță în ipoteza recunoașterii pe cale incidentală a hotărârii arbitrale străine este supusă aceluiași cai de atac ce pot fi promovate împotriva hotărârii pronunțate în respectiva cauză, neputând fi atacată separat cu apel²⁷.

---

²⁶ În absența unor dispoziții speciale, vor fi aplicabile dispozițiile art. 1.057 și urm. NCPC referitoare la cauțiunea judiciară.

²⁷ art. 466 alin. 4 NCPC